

N.F.S. Grundtvig “Aabent Brev til mine Börn”

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.16, november 2020

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1841 (SJ: 705)

Andre udgaver

PS *Poetiske Skrifter* 6

US *Udvalgte Skrifter* 8

VU *Værker i Udvalg* 8

Gskv *Grundtvigs skoleverden* 2

Teksten er etableret af Vanja Thaulow

Punktkommentarer, indledning og tekstredigering er skrevet af Vanja Thaulow, redigeret af Kim Steen Ravn og Steen Tullberg

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning dr.phil. Henrik Yde

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

|A:279 |PS:242 |US:187 |VU:145 |Gskv:167

Aabent Brev til mine Börn.

¹ I Kiære, som med Blodets Rosenbaand
Er knyttet til mit Fader-Hjerte,
Og i hvis Barm min hedenfarne Aand
Ei savne vil en Minde-Kierte!
|A:280Hvad, mens I vuggedes i Moders Skiöd,
Og mens I thronede paa Faders Skulder,
Og mens I græd og loe med Kinden rød,
Og mens I tænkte, at al Daad var Bulder,
Og mens I voxde op til Ungdoms-Aar,
Saa eder ei for Bryst faldt Skole-Stövet,
Saa ei af Frost hjemsögdes eders Vaar,
Og ei i Knoppen visned Bögelövet;

Hvad da jeg önskede og tænkte paa,
Var eders Vel paa Jorden og i Himlen;
Men ei det Lys, hvori jeg Lykken saae,
Var det, man blændes af i Verdens-Vrimlen.
|US:188Hvad ikke fandtes i den Kirkeby,
Paa Brinkerne imellem Böge-Skove,
Hvor först mig vinkede den klare Sky,
Hvor först mig frydede den blanke Vove,
|PS:243Hvor först jeg legede med Blomster smaa,
Hvor först jeg staved paa de store Navne,
Hvor först jeg vandede Kiærminder blaa
Kun for de Herlige, hvem Hjerter savne;
Det *Glimrende*, som Verden nu tilbeder,
I Ord og Tanke, som i Kaar og Færd,
|VU:146Det aldrig, kiære Börn! jeg önsked eder,
Og aldrig Nogen, som jeg havde kiær;
Det fandtes aldrig i vor Præste-Æt,
Mens to Aarhundreder gik over Lunden,
|Gskv:168Og Tiden selv, af dets Beundring mæt,
Dets Tomhed föler smertelig i Grunden.
Et jævnt og muntert, virksomt Liv paa Jord,
Som det, jeg vilde ei med Kongers bytte,
Opklaret Gang i ædle Fædres Spor,
Med lige Værdighed i Borg og Hytte,
Med Öiet, som det skabdes, himmelvendt,
Lysvaagent for alt Skiönt og Stort hernelen,
Men, med de dybe Længsler vel bekiendt,
Kun fyldestgjort af Glands fra Evigheden;
Et saadant Liv jeg önsked al min Æt,
|A:281Og pönsed paa med Flid at forberede,
Og naar min Sjæl blev af sin Grublen træt,
Den hviled sig ved "Fadervor" at bede.
Da fölte jeg den Tröst af Sandheds Aand,
At Lykken svæver over Urtegaarden,
Naar Stövet lægges i sin Skabers Haand,
Og Alting ventes i Naturens Orden:
Kun Spiren frisk og grøn i tidlig Vaar,
Og Blomster-Floret i den varme Sommer;
Da Modenhed imöde Planten gaaer,
Og fryder med sin Frugt, naar Hösten kommer!
|PS:244Ved dette Lys, for mine Öine klart,
Som det der rinder op i Morgenröden,
Jeg seer med Gru i Dögnets Skolefart
Til Gravens Mulm et Væddelöb med Döden;
Jeg seer med Vemod paa de Gutter smaa,
Hvis Kinder glöde og hvis Öine tindre,

|US:189 Thi ogsaa de skal brat i Skole gaae,
Og immer, mens de voxe, blive mindre!
Der visner Rosen i Gravluften kvalm,
För end til Duft den Deilige oplukkes,
Der brister Öiet paa Ligbaarens Halm,
För Nogen tænker paa, hvad Lys der slukkes!
|VU:147 Ja, blöd, mit Hjerte, ved de bange Kaar,
|Gskv:169 Og skam dig ei, om Graaden kvæler Rösten!
Til Vintren vies der den unge Vaar,
For Sommeren besveget og for Hösten!
O vilde dog hver Levende i Landet,
Som selv den sorte Skole gennemgik,
Udfriedes af Ilden og af Vandet,
Sin Bane følge med et Falkeblik,
Og see *Miraklerne*, han det mon skylde,
At ei med Skarerne han foer til Hel,
För Livet blomstrede i Ungdoms-Fylde,
Og oversprudlende blev Kraftens Væld!
Han skulde da fra Livets Morgenrøde
Saavel som jeg, optælle dem med Gru,
|A:282 Stalbrödrene engang, de Tidligdöde,
|PS:245 Vi med den fælles Moder fattes nu,
Og aldrig nænne, for en Drivhus-Gröde,
Og Udsigt til de "visse Levebröd,"
At offre Gutterne med Kinder röde
Til *Grammatiken* og den visse Död.
Den visse Död, som selv, naar Livet vinder
(Tilkæmper sig en Seier dyrekiöbt),
Dog uoplöselig os til sig binder,
Som Lazarus, i Jordeklæder svöbt.
End haaber jeg, ved disse Lys, som brænde
I Hjerne-Kammeret med Flamme klar,
At see paa *Daners* Mark sig Bladet vende,
Thi yderst Fare kræver Redning snar;
Men vil den Slægt, som förer Ordet nu,
Stokblind for Aandens Levnetsslöb paa Jorden,
Til Enden haanlig smile ad min Gru,
Og ad mit store Skjalde-Haab om Norden;
Velan! saa blomstrer op i Herrens Navn,
Med eders Faders Smil ad vrange Domme,
Og venter rolig, i hinandens Favn,
Paa Dagen, som han forudsaae, skal komme!
|US:190|Gskv:170 Ja, mine Börn! hvad jeg i Speilet saae,
Som dannedes af Viisdoms sikkre Hænder:
|VU:148 Det store Lys paa *Livets* Himmel blaa,
Som straaler soleklart, men ikke blænder,

Opstigende af Hjertets stille Hav,
Med Fortids Efterglands til Morgenrøde,
Skal först maaskee, naar jeg har lagt min Stav,
Befrugte Marken til sin Eftergrøde;
Men som det lönlig for min Sjæl oprandt,
Og vil for Eders sikkerlig oprinde,
Det skal i Eders Dage skues grandt
Paa Graasteens Klint, som under grønne Linde;
Og naar Dets blanke Straaler gaae i Dands
Paa Tidens Hav, som *Mandhjems* Kreds ombælter,
|PS:246Og *Liv* og *Aand* formæles i Dets Glands,
|A:283Saa Timeligt og Evgit sammensmelter;
Da tier Drengenes og Daarens Spot
Med Synerne, som frydede mit Öie;
Saa let jeg bar det under Haaret graat,
Hvad i min Manddom knap jeg kunde döie.
Den *Livets Skole*, jeg har peget paa,
Og tryglet Jordens Guder om at bygge,
Som ved et Trylleslag skal da opstaae
Og kiærlig favne eders Faders Skygge,
Beklagende, han ei blev hört i Nord,
För Muren revnede paa Borg og Kirke,
Og sig frigjorde selv hvert Fugle-Ord,
Der let sig svinger over Bög og Birke.

² Nu, mens den töver, Lysets Atterdag,
Det vare lidet, eller vare længe,
O, viser dog, I har en bedre Smag,
End man afrettes til som Skole-Dreng
(For Læbe- og for Gane-Consonant.
For Feil i Form og Bommerter i Stilen),
|Gskv:171Det gamle Nordens Smag for *Stort* og *Sandt*,
For *Kæmpe-Daaden* og for *Hjerte-Hvilen*,
Den Smag, hvormed jeg er endnu til Spot,
Hvor alle Dværge fuske paa det Nette,
Og hvor man Syn har for det Store blot,
|VU:149Som *Udgaards* store, föleslöse Jette!
I *Sönnner!* som mig over Hoved groe,
|VU:191Nu bærer smukt med eders Fader Skammen!
Stadfæster med ham Nordens gamle Tro,
At Æblet falder ikke langt fra Stammen!
Ei Sölv og Guld, men kun et ærligt Navn,
Med mange giæve Fædres sammenslynget,
Og Mindet om en Mand, som taalde Savn,
Og stod paa Alderdommens Kyst forynget,
|PS:247Og om en Fader, som med *Kæmpehaand*

Omværned eders Vext i onde Dage.
Til sanddrue Mennesker med Liv og Aand,
|A:284Og Friheds Krav, hvor Baand er blot til Plage,
Kun det er Arven, I til Skifte faae;
Men maa kun i sin Art den Frugter bære,
Da skal I föle under Issen graa,
I har det bedste, vi kan her begiære!
Og Du, min Daatter! Moders Liljevaand!
Vor Herre vogte Dig for Folkemunde!
Omfavn i Hjertet kun din Faders Aand!
De stille Vande har de dybe Grunde.
Det *Glimrende* vel frister eders Kiön,
Men mægter dog ei Hjertet at forblinde,
Hvor det er dybt og soleklart i Lön,
Som hos den ægtefödte *Dannekvinde!*

N.F.S. Grundtvig.
